

Na področju ljubljanskih občin že nekaj časa poteka široko zasnovana akcija mestne in občinskih konferenc socialistične zveze o preoblikovanju krajevnih skupnosti. Akcija sama pa je vzklila že dosti prej, ob mnogih v vsakodnevem življenju večkrat potrjenih spoznanjih in ugotovitvah, da je potrebno odločanje čim bolj približati ljudem. Skratka, omogočiti takšno pogojenost delovanja krajevnih skupnosti, da se bodo lažje učinkovite in kvalitetne uresničevali interesi slehernega krajana. To pa pomeni, da bomo navezadnje učinkovite razvijali domala v vseh celicah naše skupnosti razvejene oblike delegatskega sistema, da bomo tvorjene in odgovorne pristopili k razvojnemu usmeritvam in navezadnje tudi to, da bomo ponekod že kar malce trde sponje našega družbenega vsakdanjika malce omehčali preko vrste interesnih dejavnosti.

In kakšna so razmišljanja o preobrazbi in preoblikovanju v krajevnih skupnostih naše občine. Obiskali smo v tem »prvem krogu« predvsem tiste, ki segajo v mestni predel občine.

V nekaterih krajevnih skupnostih v svojih razmišljanjih dajejo poudarek vsebinski preobrazbi, drugod se posvečajo mejam, in v tretjih primerih predvsem akcijskim postopkom. O dokončnih rešitvah bo mogoče govoriti šele po zborih občanov in referendumu, sedaj pa gre največkrat za razmišljanja in predloge na podlagi dokumentov in resolucije o preobrazbi KS. Marsikod tudi še ni razčiščeno vprašanje, kaj bo potem boljše, povsod pa se trudijo, da bi o preoblikovanju pridobili mišljenje čim večjega kroga ljudi. Številne predloge preoblikovanja »opazujejo« občani tudi skozi srednjeročne plane, saj je njihova uresničitev v posameznem predelu tudi odvisna od preoblikovanja, zato bo tudi plane potrebno zasnovati v potankostih, šele ob prilagajanju novih meja.

V KS Vič: Zreli so pogoji za delitev na dve KS

Najdlje in akcijsko so očitno najboljše doslej speljali preobrazbo v KS Vič. Predsednik KK SZDL Vič ing. TONE GOGLJA pravi: »V zadnjih desetih letih se je izgradnja novih stanovanj prebivalstvo v naši KS podvojilo. Tako imamo sedaj okrog 4.800 stanovalcev, niso pa še vsi prišliki iz treh novih blokov in še na Viškem polju bo zraslo okrog 200 stanovanjskih enot-torej bo naša KS potem večja še za približno 1.500 ljudi. Pri nas smo premišljevali o oblikovanju dveh krajevnih skupnosti, pri tem, da bi ena ohranila ime Viča, druga pa... no, to bodo povedali občani. Pri oblikovanju dveh KS bi morali upoštevati naravne meje s KS Rožna Dolina in tržaško železnico. Tudi v KS Rožna dolina so razmišljali o tem, da bi od njihovega središča precej oddaljeni predel preko Glinščice priključili k nam in tako zaokrožili naravne meje. Pri tem gre za okrog 200 stanovalcev, ki se bodo morali seveda sami

odločiti, kam bodo šli: ali ostanejo ali gredo k nam.

Predlagana razdelitev je izvedena tako, da je v vsakem novem delu nekaj blokov in nekaj stanovanjskih hiš – skratka značaj sedanje KS naj bi bil prisoten v obeh novih. V vsaki KS je tudi del objektov javnega pomena in pri razdelitvi smo upoštevali tudi to, da imata oba dela trgovino. Res pa je, da v tej fazi ni mogoče zagotoviti tega, da bi imela oba dela vse: to je service itd. Razmišljali smo o razširitvi KS do Tržaške ceste tako, da bi zajeli obrtno cono in tudi del industrijske cone, vendar smo to opustili, ker bi bila potem oba nova dela prevelika. Prebivalci pa so se že v sedanji fazi odločili za nekaj spremljevalnih predlogov.

In kaj bo bolje po oblikovanju dveh KS iz sedanje viške?

»Bolje bo le v tem primeru, če se bodo ljudje znali še bolje organizirati kot so se doslej in če bodo več sodelovali. Če ne bodo več sodelovali in si prizadevali za večjo aktivnost, pa ne bo dosti bolje. Krajani so lahko bolj aktivni! Probleme posameznih celot bo mogoče lažje reševati, saj bo v manjši KS, ki bo bližja, za to lahko več posluha« meni predsednik sveta KS Vič JOŽE OREŠKOVIC. »Sedanji predlog je izoblikovala posebna komisija. Za to so porabili pol leta in mislim, da je dobro pripravljen, kar pa ne pomeni, da ne bo doživel sprememb, ki bodo izražene na seji predsedstva SZDL in potem bomo različne predloge tudi posredovali v razpravo v vse družbenopolitične organizacije. Sledi razprava po uličnih odborih in na raznih zborih. V razpravi bo imel vsak občan v roki zemljevid s predlaganimi spremembami. Ti zemljevidi res niso nekaj posebnega, vendar dobro dopolnijo predstavo. V razpravo se bodo morali vključiti tudi vsi hišni sveti in zaposleni v OZD v KS, ša šole ipd. V vseh fazah nameravamo sodelovati tudi s sosednjima KS Rožno dolino in Vrhovci.

V KS smo v zadnjem srednjeročnem obdobju naredili precej. Iz sredstev samoprispevka I. smo dobili veliko in sami smo uredili ulice. Sami smo financirali tudi gradnjo vrste komunalnih naprav in smernice našega srednjeročnega razvoja izhajajo iz doslej narejenega. V prvi vrsti smo zapisali, da moramo v naslednjih petih letih zgraditi v naši KS preskrbovalni center. Predlagali bomo še novelacijo urbanističnega načrta v tistem delu, ki zadeva obrt in njene cone. V bodočnosti bomo na področju sedanje KS potrebovali tudi otroški vrtec, posebej še, ko bo zgrajeno naselje na Viškem polju.

V KS smo v zadnjem srednjeročnem obdobju naredili precej. Iz sredstev samoprispevka I. smo dobili veliko in sami smo uredili ulice. Sami smo financirali tudi gradnjo vrste komunalnih naprav in smernice našega srednjeročnega razvoja izhajajo iz doslej narejenega. V prvi vrsti smo zapisali, da moramo v naslednjih petih letih zgraditi v naši KS preskrbovalni center. Predlagali bomo še novelacijo urbanističnega načrta v tistem delu, ki zadeva obrt in njene cone. V bodočnosti bomo na področju sedanje KS potrebovali tudi otroški vrtec, posebej še, ko bo zgrajeno naselje na Viškem polju.

Več krajevnih skupnosti – zagotovilo za učinkovitejšo samoupravo

V KS Malči Belič tečejo vzporedno s predlogi o preoblikovanju te velike krajevnih skupnosti tudi razprave o njenem sedanjem položaju in možnostih, ki jih bodo sploh imele novooblikovane KS. »Zanesljivo se še nismo odločili, ker bodo o tem razpravljali občani na vseh ravneh in v vseh sredinah, vendar predlagamo trenutno razdelitev KS na tri dele – torej na tri nove KS«, pravi predsednik KK SZDL RUDI FURLAN. »Sedanja KS kot celota ima neko zaokroženo podoben in dokajšnjo mero samozadostnosti, kakršno naj bi imela vsaka KS, vendar bo v bodočih KS tega manj. Zato bomo morali sočasno s preoblikovanjem posvetiti posebno pozornost srednjeročnim planom, ker bomo lahko le tako zagotovili vsem trem

V OSPREDJU NAŠIH AKTIVNOSTI

Krajevne skupnosti moramo preobraziti in ne le preoblikovati!

delom življenjski minimum. Sedanja KS ima prostore, pa tudi v novi stanovanjski soseski bodo prostori za delovanje druge KS, vendar ostaja tretji del! Tudi pri nas je več kot očitno, kakšni problemi se pojavijo, če ob intenzivni stanovanjski gradnji istočasno ne gradimo spremljajočih objektov družbenega standarda. V nobenem planu in tudi v realnih možnostih ne vidimo za potrebno novo šolo, rekreacijske prostore družbenih dejavnosti. Osnutek srednjeročnega plana smo izdelali na osnovi smernic, ki so bile sprejete v občini. Res smo v preteklosti nekaj dobili z novim in z obnovljenim vrtcem, pa tudi z novozgrajeno šolo v sosednji KS Vič, kamor hodijo tudi naši otroci, vendar je marsikaj še odprto. Nova trgovina ob Tbilisjski bo reševala problem oskrbe za del KS, vendar le za del. Sedanje stanje osnovne preskrbe je slabo. Precej naših krajanov ima tudi 20 minut hoje do prve trgovine, pa živimo v mestu! Ta prva trgovina pa je videti kot osir, saj je polna kupcev in je komajda mogoče priti na vrsto. Položaj se poslabšuje, saj so dve trgovini sedaj že zaprti, ostale pa so skrajšale delovni čas. V to so bile trgovine prisiljene, ker nimajo kadra. Z uvajanjem nedeljskih in sobotnih trgovskih delavnic smo dosegli le-to, da sedaj tudi ob delavnikih ni trgovin, ker so prodajalci

Vse tri nove KS pa bo čakala vrsta nalog – nekatere sem že našel – v prvi vrsti pa otroško varstvo in varstvo starejših. Na področju KS so morali v VVZ odbiti okrog 500 otrok, ker ni prostora. V KS moramo skrbeti tudi za okoli 700 ljudi starejših kot 65 let. Vse to bo značilno tudi za nove KS, toda v njihovem okviru bo te probleme mogoče lažje pa tudi uspešneje reševati!«

V manjši krajevni skupnosti problemi postanejo pomembnejši

KS Krim-Rudnik, ena največjih KS po površini, se je pred časom že preoblikovala tako, da se je odcepil od nje del ob Ižanski cesti in je nastala nova KS Barje. Takšno preoblikovanje se je pokazalo kot pozitivno, saj je nova KS zaživela in odločanje je bilo približno občanom. V KS Krim-Rudnik imajo torej s te plati pozitivne izkušnje in že pred sedanjo akcijo so razmišljali o nadaljnjih delitvah. »Pri nas smo prvotno razmišljali le o odcepljenju Rudnika, saj imajo v tistem predelu vse, kar potrebuje KS, sami. Sedaj pa že nekaj časa trajajo razmišljanja o več KS in bili sta dve inačici: tri KS ali pet KS. Končno smo se odločili za zlato sredino in sedanji predlog so štiri KS namesto sedanje Krim-Ru-

desetletje. Tudi sedaj je vse skupaj v zastoju in različnim »uradnim razlagam« pri nas ne verjamemo nič več.

V novih KS pričakujemo torej lažje reševanje problemov, saj bodo ljudem bližje oblike organiziranosti in bo torej mogoče hitreje ukrepati. V naši KS smo razmišljali o delitvi tudi zaradi tega, ker je v veliki KS premalo zainteresiranosti za delo. Sodelovanje je v veliki KS preveč oddaljeno in sedanje kadrovske težave so po mojem posledica tega, da nihče pravzaprav ne čuti prav da je KS »njegova«. V novih KS bo po mojem lažje. Naredili smo tudi že »pregled« kadrov, na katere lahko računamo v novo oblikovanih KS in mislimo, da je naš optimizem utemeljen. Problem pa bodo prostori v novih KS, saj npr. Galjevica-Livada le-teh očitno še nimata in jih bodo morali poiskati. Po sedanjih razpravah in spreminjalnih predlogih bomo šli ponovno v razpravo na ulične odbore in na zbere občanov in obravnavali po sedanjih razpravah izpopolnjene predloge obeh komisij. Tudi v sedanji fazi delamo v dveh vzporednih smerih: strokovna obdelava preoblikovanja in razlaga krajanom.

Ob vsem tem pa vznikajo v vseh razpravah vsakodnevni problemi, ki tarejo naše ljudi. Problemi so povezani z našim položajem, ki ga lahko oz-

V Trnovem nova gradnja zahteva preobrazbo!

KS Trnovo spreminja svojo podobo zaradi intenzivne gradnje na tem področju. Ta sprememba pa ni le vizuelna temveč postaja bistvena saj se z gradnjami spreminja tudi struktura prebivalstva. Nove ceste in novi bloki »požirajo vrtičke«, priselile se bodo nove družine... Trnovčani menijo, da sedaj nimajo dovolj besede, če je sploh imajo kaj. S preobrazbo KS računajo na to, da bodo lahko ob nadaljnjem razreševanju problemov bolj učinkoviti tudi v okviru krajevnih samouprav.

»Preobrazba je ustavna naloga in s to preobrazbo želimo približati občanu odločanje. Zato bodo KS v bodoče manjše! Mi v sedanji akciji govorimo premalo o preobrazbi in preveč o preoblikovanju, torej le o spreminjanju mej. Preoblikovanje in manjša KS pa so le posledica preobrazbe in to le ena izmed posledic. Če bomo mi celotno preobrazbo zreducirali na preoblikovanje, torej na nove meje, potem nima smisla karkoli delati!« poudarja predsednik KK SZDL Trnovo JANEZ BARLIČ. »Preobrazba pa ni odvisna le od občana temveč še v večji meri od strokovnih služb občinske skupščine, torej od upravnih organov. Odnos strokovnih služb do KS ni pravi

Pri nas smo izoblikovali predlog, da bi bile v bodoče tri krajevne skupnosti: Krakovo in del Trnovega kot prva, kot druga – predel južno od Švabičeve in Zihierlove do Malega grabna, in tretja Rakova jelša, to je desni breg Malega grabna in verjetno Cesta dveh cesarjev. Ta poslednji del je najbolj vprašljiv. Tam so brez vsakih komunalnih naprav. To je staro naselje (bolj znano kot Sibirija), a tam še nismo naredili nič. Sestali se bomo z vsemi prebivalci, da bodo nato izoblikovali predlog kam se bodo priključili. To naselje pa sicer naravno gravitira k Murglam.

Cesta dveh cesarjev bo zaradi podaljška Titove razdeljena na dva dela in je to tudi eno izmed vprašanj, ki jih bo potrebno razvozlati. Sestanek, torej zbor občanov bomo imeli z vsemi prebivalci Ceste dveh cesarjev in potem se bomo pridružili Rakove jelše. Zatem prideta na vrsto Trnovo in Krakovo. Šest tisoč prebivalcev se mora odločiti na referendumu! Vse bomo morali temeljito pripraviti! Občani bodo preobrazbo nedvomno podprli, če bodo potem res lahko več odločili.

Ob preoblikovanju pa se postavlja vprašanje prostorov, ki jih že sedaj ni takšnih kot bi želeli. To so problemi ob preoblikovanju, na katere smo opozorili tudi na seji predsedstva KK SZDL in v družbenopolitičnih organizacijah.

Pri preoblikovanju smo morali upoštevati tudi tradicijo, po kateri Krakovo in Mirje nikakor ne sodita skupaj in dejstvo, da Krakovo ne bo dosti spreminjeno, saj je pod spomeniškim varstvom.

Rakova jelša bo sedaj legalizirana in tako bo največji problem rešen. Urbanistično in komunalno bo potrebno

širši krog krajanov in sleherni gospodinjstvo. Sedanji predlogi in variante so bolj razmišljanja posameznikov in le-ti jih tudi še niso predstavili kot kakršnekoli možnosti temveč kot svoje osebne predloge. O razmišljanjih o preoblikovanju KS smo se v Rožni dolini pogovarjali s predsednikom KK SZDL FRANCEM POTISKOM.

»Vsaka družina v naši KS je dobila doslej že program o tem kako bo tekla razprava o preoblikovanju in kako naj bi odločali. Na skupščini delegatov bomo predložili več in v vsak bo lahko dodal svojo. Po mojem osebnem razmišljanju in mišljenju so možnosti tri: nespremenjena KS v sedanjih mejah, druga možnost je delitev natanko na polovico in tretja, da bi se od sedanje KS odcepil zahodni del – tisti preko Glinščice – ki je oddaljen od središča KS in gravitira na Vič.

O vseh mogočih predlogih bomo spregovorili na skupščini delegatov, krajevna konferenca pa bo sprejela stališča. Vse to bo osnova za razpravo v uličnih odborih in na zborih občanov. Vsemu skupaj bo osnovno vodilo čim bolj izboljšati stik med KS in krajan, kar je možno doseči v manjši KS.

Po razpravi v vseh naštetih organih in v vseh sredinah se bomo poglobili v vprašanja razvoja samouprave in delegatskega sistema. Rešiti moramo vprašanje kako zapažati in reševati vsakodnevne probleme ljudi. Vsakodnevno odločanje ljudi mora postati praksa. Pri preoblikovanju bomo skušali upoštevati tudi želje – seveda če bo to mogoče – strokovnih služb kot so npr. statistični zavod, geodetski zavod itd. Ob vsem skupaj pa menimo, da je bistveno močno angažirano politično delo, ne pa delitev. Mislimo, da bi bilo mogoče doseči pozitivne učinke z delom uličnih odborov. O vsem bodo tako odločali volilci na referendumu. Mislim, da bi morala biti dejavnost pri nas že sedaj na zavidljivi ravni, saj imamo v KS 470 članov ZK. V okviru KS pa bo ob vsakršnem preoblikovanju ostalo vprašanje Študentskega naselja. To je izredno močna koncentracija prebivalstva, ki jo odvisno od trenutnega položaja in koristi včasih pritevajo k nam, češ ste tako veliki in štejejo študente sem, na drugi strani pa pravijo, nimate dovolj prebivalcev, da bi dobili več denarja. Povezave s Študentskim naseljem pa praktično ni, vsaj s študenti ne.

Kako se bo krajevna skupnost razvijala v prihodnjih petih letih pa imamo natančno obdelano v smernicah plana razvoja. Poudarki pri gospodarski dejavnosti so na izboljševanju strokovne dejavnosti, razvoju oskrbe in intenziviranju obstoječe proizvodnje, ker možnosti za širjenje in nove zmogljivosti ni. Stanje kanalizacije ni zadovoljivo, ceste moramo bolje osvetliti in ojačati vodovod v posameznih predelih. Plinsko omrežje bi morali začeti uporabljati tudi za ogrevanje in povečati število telefonskih priključkov ter javnih govorilnic. Na področju prometa potrebujemo več enosmernih cest in najboljše varianto javnega potniškega prometa, torej izboljšavo vožnje po pravilih. Zmanjševal naj bi se tudi težak promet in na področju stanovanj naj bi se izkoristile obstoječe zmogljivosti – predvsem podstrešja. Poseben poudarek bomo namenjali varstvu okolja zdravstvenemu varstvu. Rabimo novo šolstvo in živahnejšo pošto dejavnost, ki bo možna le z izgradnjo športnih objektov. Več možnosti mora biti tudi za kulturno dejavnost.

MILOVAN DIMITRIČ

Inž. Tone Golja

Rudi Furlan

Jože Oreškovič

Franc Šrčnik

Janez Barlič

enostavno odšli. Tako se je oskrba zaradi dežurstev močno poslabšala! Tudi poštenega gostinskega lokala ni pri nas. Manjkajo prehodi za pešce in šest telefonskih govorilnic, načrtovani pa sta le dve. Kar 40 odstotkov naših makadamskih pločnikov bi morali v srednjeročnem obdobju vsaj delno asfaltirati. Obrti zdaj sploh ni.

Ob preoblikovanju KS in torej približevanju občanom bomo morali spregovoriti tudi o hišnih svetih in njihovih pristojnostih. Hišni sveti so ena izmed osnov krajevnih samouprav vendar so praktično brez pravic. To je očitno na vseh področjih njihovega delovanja, od gospodarjenja s stanovanjskim fondom do njihove resnične vloge v okolici. Z novooblikovanimi KS bomo morali poglobiti samoupravo, sicer je samo fizično transformiranje brez smisla.

»Trenutno šteje KS okoli 8.500 prebivalcev in ti bi potem prebivali v naslednjih KS: Galjevica-Livada, Krim, Rudnik in okolica oziroma predel Peruzzijskega takomenovani »mostiščarji.« Za osnovo smo vzeli razporeditev na osnovi zemljevida geodetskega zavoda. V razpravi smo šli doslej do uličnih svetov, pred tem pa smo se seveda pogovarjali na svetu KS in na predsedstvu KK SZDL. Trenutno teče razprava v osmih uličnih odborih.

V naši veliki KS so se nakopičili problemi, ki jih le težko rešujemo skupaj. Vsaka stvar je videti v ogromni KS tako malo pomembna, v manjši pa dobi svojo težo. Izjema je v vsem le trgovski center v naši KS, saj je to interes vseh, pa nam to nič ne pomaga. Z njim nas vlečejo za nos že skoraj

načimo v preteklosti večkrat z oznako: zastopavljeni!

Srednjeročni program imamo še neizoblikovan ker imamo v KS le enega redno zaposlenega. Ideje so in v bistvu plan obstaja, nismo pa ga speljali še skozi vse formalne faze postopka in ga verificirali na najširši osnovi. Teža plana je komunalno področje. Občani se seveda bojujejo, da bo spet vse skupaj le seznam želja, vendar mislimo, da bomo z nekaterimi stvarmi le uspeli. Gradnja šole in VVZ je v teku, trgovski center formalno tudi že gradijo, vsi pa vemo, da »vse stoji« in zapletijo bodo še prisotni. Vprašanje je tudi prometni režim. V KS nastajajo tudi nove soseske in še bodo nastajale, saj postajamo za gradnjo vedno bolj zanimivi. Obrt, ki je že sedaj problem pa bo potem seveda še večji.

in KS je le nepomemben pritlikavec, ko se sooča z mogočno upravo. Vse odločitve v KS nimajo takšne teže kot odločitve nekega referenta v upravi. Uspeh KS je večkrat odvisen od odnosov strokovnih služb z upravo. Če bo res prišlo do preobrazbe in ne samo spreminjanja mej, potem bodo morali občani sodelovati precej več kot sedaj.

Poglejte: v Trnovem so rušili nizke gradnje, torej male hiše. Kdo je vprašal prebivalce, če so za to? Nihče! Lepega dne so jim rekli naj spakirajo kovčke in gredo. Domačine, ki so več rodov živeli v tem predelu so enostavno nagnali. Kam in kako? Vseeno kam in kakor se je kdo znael. Nekateri so odškodnino znali pametno novčviti, drugi ne. KS pri vsem skupaj nihče sploh ni vprašal. Šele dejstvo, da teren ne prenese visokih gradenj je pripeljal do »rezanja« vrha.

urediti še Cesto dveh cesarjev. V Trnovem je že sedaj ljudi strah, da bodo ostale barake, v katerih sedaj stanujejo graditelji novih naselij in blokov. Ko so na občini sklepali pogodbo niso vnesli klavzule, da mora gradbeno podjetje po prenehanju gradnje podreti barake. Tako pričakujemo težave in po neprevidnosti uprave namesto starih barak in malih hiš zopet nove barake!«

Rožnodolci snujejo predloge

V KS Rožna dolina je vsa akcija okoli preoblikovanja krajevnih skupnosti še v fazi razmišljanja. Karšnihkoli verificiranih rešitev še nimajo in vse skupaj je doslej omejeno le na ožek krog ljudi. V nadaljnjem poteku akcije pa nameravajo v Rožni dolini s pobudami in predlogi seznaniti čim